

Liefde voor

klassieke muziek én techniek

PENTATONE

RABELLA STEINBACHER & ROBERT KULEK (FOTO: DENNIS SWIATKOWSKI)

Wie aan klassieke muziek denkt zal daarbij ook al snel aan één van de roemruchte klassieke muzieklabels denken. Statige bedrijven met een enorm aanzien, die soms al meer dan honderd jaar bezig zijn met het opnemen, uitbrengen en distribueren van klassieke muziek. Het zijn echter niet alleen de 'Grote Namen' die interessante releases van topmusici uitbrengen. Ook kleinere labels timmeren stevig aan de weg. En meestal zijn het juist die kleinere labels die zich op een bepaalde manier extra inspinnen om zich op een positieve manier te profileren. Niet alleen om zich te ontworstelen aan de schaduw van hun grote concurrenten, maar juist vanwege een zelf gekozen diepere wens tot specialisatie. Bijvoorbeeld door op het gebied van geluidskwaliteit een bijzondere opnametechniek toe te passen, en wat dat betreft geen enkele concessie te doen. Het Nederlandse PENTATONE is zo'n label.

In Baarn, fraai gelegen in het groene noorden van de provincie Utrecht, is het hoofdkantoor van PENTATONE gevestigd. Dit jonge klassieke muzieklabel heeft zo'n dertien jaar geleden haar intrek genomen in het complex van Polyhymnia, een klassieke Baarnse villa waar in andere tijden de mastering-faciliteit van Philips/PolyGram gevestigd was. Hier werden alle klassieke opnames van Philips voorbereid op hun definitieve persing op elpee, en later natuurlijk op (sa)cd. Toen de klassieke tak van Philips werd overgenomen door Decca, en het label als zodanig definitief ophield te bestaan, besloten de vaste technici het bedrijf voort te zetten onder de naam van het pand waar ze in werkten: Polyhymnia.

Dat PENTATONE voor Polyhymnia als thuisbasis heeft geko-

zen is niet zo vreemd. Een van de drie pijlers waarop de bedrijfsvoering van het label rust is namelijk het bieden van de best mogelijke luisterervaring voor liefhebbers van klassieke muziek door het toepassen van superieure opnametechniek. Om dat te bereiken koos PENTATONE er vanaf het begin voor om exclusief gebruik te maken van vijfkanals Super Audio cd. Sacd? Jazeker! Want ondanks het feit dat de sacd geen erg grote vlucht heeft genomen in de wereld van de popmuziek, is het in de klassieke wereld wel degelijk een populair medium geworden. En dat zal waarschijnlijk nog wel een tijdje zo blijven. Vergeet niet dat er dertien jaar geleden, toen PENTATONE werd opgericht, nog absoluut geen sprake was van HiRes PCM audio zoals we die vandaag de dag steeds vaker zien. ■NEXT

MOZART CD'S BIJ HET DUSSMANN EVENT

ARABELLA SIGNEDER SESSIE

VILLA POLYHYMNIA - PENTATONE GEBOUW

Als je rond het jaar 2000 een meerkanaals bestandsformaat met een hoge resolutie wilde gebruiken om zowel de minuscule micro- als de gigantische macrodynamiek van klassieke muziek in al haar verschillende klankkleuren en ruimtelijke pracht vast te leggen, dan was het DSD-formaat (zoals het aan de opnamekant van het proces heet) je enige mogelijkheid. En laat dat nu net het bestandsformaat zijn waar Polyhymnia zich - in technisch opzicht - in heeft gespecialiseerd.

Een goed begin...

De eerste eigen release op PENTATONE was meteen een enorme klapper. PENTATONE kreeg, vooral vanwege de uitstekende reputatie die de oprichters in de klassieke wereld genieten, de eer om opnames te maken van de muziek die werd gebruikt tijdens het huwelijk van Koning Willem Alexander en Koningin Maxima. Dat heeft het label qua naamsbekendheid zeker geen windeieren gelegd. Een andere vroege opname die voor nogal wat aandacht zorgde is een zeer bijzondere versie van Peter En De Wolf, het muzikale sprookje van Sergei Prokofiev. Daarvan zijn een aantal versies gemaakt waarvoor verschillende wereldberoemde 'vertellers' werden benaderd. Omdat de opbrengst van de verkoop ten goede komt aan weeskinderen verleenden zij belangeloos hun medewerking. De internationale versie heeft drie vertellers: Bill Clinton, Michael Gorbachov en Sophia Loren. Een zeer opmerkelijke samenwerking, vooral omdat beide heren toentertijd in het dagelijks leven nog een vrij drukke baan hadden als president.

Contact met de luisteraar

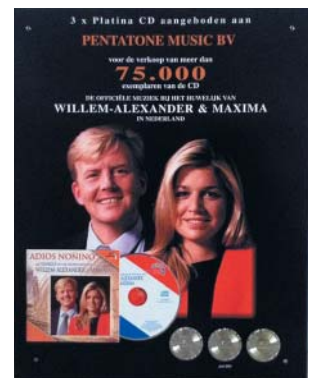
PENTATONE groeit al dertien jaar gestaag. Ze maken ongeveer twintig nieuwe opnames per jaar, en brengen daarnaast onder licentie van Decca de illustere vierkanaals opnames van Philips uit de jaren '60 en vroege jaren '70 opnieuw uit. Het systeem van 'Quadrafonic Sound' is nooit echt doorgebroken vanwege technische beperkingen aan de afspeelkant. Met de huidige stand der techniek is het echter zeer eenvoudig om deze verrassend goed klinkende 'klassiekers' op sacd uit te brengen, waardoor legendarische dirigenten, solisten en or-

ksten opnieuw tot leven komen. Maar niet alleen het aantal releases groeit, ook de groep mensen die bij PENTATONE werkt is in de loop der tijd uitgebreid. Toen ongeveer anderhalf jaar geleden de originele oprichters van een welverdiend pensioen gingen genieten is in overleg met de aandeelhouders een nieuw team samengesteld om het bedrijf voort te zetten. De 'oude garde' blijft - meer in de rol van consultant - nog een tijdje aan het bedrijf verbonden. Enerzijds om ervoor te zorgen dat de 'ziel' van PENTATONE bewaard blijft, maar anderzijds natuurlijk ook omdat je niet zomaar afscheid kunt nemen van het bedrijf dat je zelf hebt opgericht. Het nieuwe team bestaat voor een groot deel uit jongere mensen. Daar is bewust voor gekozen omdat PENTATONE zich terdege realiseert dat klassieke muziek (net als hifi overigens!) een behoorlijke aanwas nodig heeft onder jongere liefhebbers. Daarom wordt er tegenwoordig een stuk meer aan marketing gedaan, waar een aparte afdeling voor is opgericht die internationaal werkt.

"Onze releases zijn om meerdere redenen bijzonder," vertelt marketing manager Silvia Pietrosanti. "Het gaat namelijk niet alleen om de bijzonder goede geluidskwaliteit. Wij proberen altijd zéér getalenteerde solisten aan ons te binden als ze nog aan het begin van hun carrière staan. De criteria die onze keuze bepalen zijn simpel: eigenheid, passie en virtuositeit. Neem bijvoorbeeld de nieuwe opname van het derde, vierde en vijfde vioolconcert van Mozart. Die zijn al vaker opgenomen, maar toch vinden wij de uitvoering door Arabella Steinhilber die wij

MARI KODAMA

POLYHYMNIA STUDIO

hebben gemaakt ongelooflijk mooi en waardevol. Het geweldige van klassieke muziek is dat het om interpretaties gaat die van opname tot opname verschillen. Daar kun je een muzikale 'huisstijl' mee creëren die mensen aanspreekt en waardoor ze bij je terugkomen voor volgende releases."

Ook Simon Eder (Marketing Director & Communications) is volstrekt duidelijk over de noodzaak en waarde van goede marketing: "We hebben een prachtig product, maar we willen dat ook buiten de traditionele doelgroep vertellen. Eén van de manieren waarop we dat willen doen is door digitale downloads aan te bieden. Dat was een hele stap voor ons, want we hebben altijd sterk ingezet op de super audio cd als drager, maar we realiseren ons dat we met onze tijd mee moeten gaan. Downloads beginnen, ook in de klassieke wereld, steeds meer geaccepteerd te worden en vooral een jongere generatie maakt er graag gebruik van. Voor ons is het natuurlijk zéér eenvoudig om onze eigen releases in drie verschillende kwaliteiten als download aan te bieden. De minimale kwaliteit die je bij ons kunt vinden is standaard cd-kwaliteit stereo WAV. Daarnaast kun je kiezen voor een stereo- of surround versie in 24/96 FLAC, of voor de Master Quality DSD ISO-file die zowel de stereo- als de surroundversie bevat. We geven onze klanten zo veel mogelijk relevante informatie over onze producten. Zo weten ze niet alleen welke versie ze moeten kiezen, maar ook wat ze nodig hebben om die goed te kunnen afspelen. We denken voortdurend na over nieuwe manieren om met onze luisteraars in contact te komen, want we vinden de inhoud van die dialoog eigenlijk nog belangrijker dan het adverteren op zich."

Toch nog even over de geluidskwaliteit

Aan de basis van de beste geluidskwaliteit staan de beste opnames en de beste mastering. Erdo Groot van Polyhymnia vertelt hierover: "Klassieke muziek registreer je op locatie. Dat kan in het Concertgebouw in Amsterdam zijn, waar we een vaste eigen opnameruimte hebben, maar ook op heel veel andere plaatsen. Voor onze opnames gebruiken we de allerbeste apparatuur en microfoons, die we altijd zelf meenemen. In veel gevallen is de elektronica die we gebruiken speciaal voor ons gebouwd. Dat heeft in eerste instantie natuurlijk te maken met onze zeer hoge kwaliteitseisen, maar het verleent onze opnames ook een eigen, unieke sound. Het masteren doen we vervolgens hier in Baarn, in één van de drie speciale studio's die daarvoor zijn ingericht. We gebruiken ook hier de best mogelijke apparatuur, en we hebben de ruimtes zodanig akoestisch aangepast dat ze voor ons ideaal zijn om in te werken. Daarbij hebben we geprobeerd om de klank van de ruimtes een beetje natuurlijk te houden, zodat de ervaring van de luisteraar thuis vrij dicht in de buurt kan komen bij wat wij hier horen."

De releases van PENTATONE zijn verkrijgbaar bij de betere klassieke vakhandel, of op de fraaie en overzichtelijke website van het label zelf. Daar zijn ook de downloads te vinden.

Max Delissen

PENTATONE, WWW.PENTATONE.NL

» END

BBC AWARD

NAREH ARGHAMANYAN VIDEO SHOOTING

